

Jag är född i Hamburg i Tyskland 1922, men flyttade 1923 med mina föräldrar till en liten stad som heter Wittenberg, den ligger mellan Hamburg och Berlin. Där gick jag i skola, först fyra år i folkskola och sedan åtta år på gymnasiet. Efter fem år på gymnasiet så blev det realexamen och efter de åtta åren studentexamen. Studenten tog jag 1941. Vi var bara åtta elever de sista åren, så det blev ju mycket individuell undervisning. Flickor och pojkar gick på olika skolor, bara körsång orkesterförening och biologisk arbetsgemenskap var gemensamt med pojkarna. Biologisk arbetsgemenskap var nog det som förde mig till tandläkaryrket.

Jag är egentligen bara till hälften tysk, min mor invandrade 1919 från Belgien. Den flamländska dialekten som egentligen är holländsk, förstår jag ganska väl, men tyvärr kan jag inte tala språket.

Min farfars far var lärare och dog ung, så farfar lämnades till ett hem för föräldralösa barn i Potsdam, nära Berlin. Det var knappt med mat och en oerhört stark disciplin, så farfar hade inte de bästa minnen av den tiden.

Han började som springpojke i en affär och därefter började han som handelsresande på landsbygden. Då träffade han min farmor som kom från en mer välsituerad familj, hennes föräldrar ägde två stora gods.

Giftermålet var inte något som uppskattades av hennes föräldrar, men farmor gav sig inte.

Sedan flyttade farmor till Wittenberg och där övertog farfar ett konkursbo och startade en tyg och klädaffär. De arbetade hårt och det gick bra för dem. När farmors föräldrar dog, ärvde hon en större summa pengar och farfar byggde då en större affär, som av slutet av kriget 1945 hade ett femtiotalet anställda. I butiken jobbade min far efter en tids praktik i Hamburg. Min far dog 1929 och mor blev ensam med tre små döttrar.

Efter studentexamen 1941 var det krig, och alla arbetsföra män var inkallade, alla flickor i artonårsåldern fick göra arbetstjänst. Jag flyttades till ett slott i en bondby, som var ett läger för trettiofem flickor. Där arbetade vi varje dag inom jordbruket på olika gårdar ute på fälten. I lägret hade vi olika aktiviteter, sång, sport och politisk undervisning.

September 1941 kom en ny bestämmelse som förlängde arbetstjänsten med sex månader. Jag valde ett arbete på ett stort sjukhus i Berlin, det andra alternativet var att bli spårvagnskonduktör. Sjukhuset låg i östra Berlin i ett mycket fattigt område som senare efter kriget blev Östtyskland. Vi bodde fyrtiotvå flickor i en sal och jobbade åttatimmars pass varje dag och söndag varannan vecka.

Man fick städa golv, toaletter, räkna smutstvätt o tvätta. Ibland fick man en veckas kökstjänst, någon vecka kunde man få springtjänst, det innebar att följa med en trehjulig bil till huvudlasarettet med döda till obduktionen och med prover till labb.

Patienterna var mest gamla och den vanligaste åkomman var lunginflammation, beroende på dåliga bostäder, kyla och dålig mat. Någon månad arbetade jag på en avdelning som hade bara magsårspatienter. Professorn Kalk var chefsläkare och han behandlade bland många andra Evita Peron.

Han gjorde underverk med patienter som kom in med magblödningar, bleka som lik och efter fem-sex veckors behandling såg de helt annorlunda ut, det var alltid glädjande att se.

Mat fick vi genom kuponger. Det hände ibland att kaffet som var svårt att få tag på och som var bestämt skulle vara till våra hjärtsjuka patienter, istället dracks av vår avdelningssköterska och läkarna. Vi unga som satt rättvisan högt, som alla unga gör, tyckte det var gräsligt.

1942 började jag på universitet i Hamburg. Jag bodde då hos min farmor som bodde i en förort, så det fick bli tåg varje dag.

Kriget som nu hade pågått i tre år förändrade människor på ett sådant sätt man inte trodde var möjligt. De flesta blev påverkade av den massiva propagandan som man fick höra överallt. Hitler skulle förändra allt till det bättre och i början lät det väldigt bra, en smygande indoktrinering försökte få alla att lyda och tro på allt som partiet ville och tyckte var bra. I Hitlerjugend blev alla uppmanande att tala om allt man hörde, som kunde vara ett hot mot landet, t.ex. att lyssna på utländska radiosändare, det var rent livsfarligt att säga att någon lyssnade på radio, då kom Gestapo, det betydde svåra plågor som ofta slutade med döden.

Efter tre terminer på universitetet i Hamburg gjorde jag kandidatexamen. Och precis i juli 1943 så bombades vi, då hade jag flyttat in till Hamburg.

Bombraiderna pågick en hel vecka och hela Hamburg bombades sönder totalt.

Efter detta blev tiden i Hamburg mycket påfrestande, alla hot om nya bombningar och hela tiden höra återkommande ständiga flyglarm över staden.

Man fick ha alla sina ägodelar i väskor packade med det viktigaste och snabbt springa till skyddsrummen.

Då bestämde jag mig för att flytta till universitetet i Rostock, det var i februari 1944. Där blev jag medlem i Evangeliska studentföreningen, som var mycket kritiska till Hitler, men man fick vara mycket försiktiga med sina ord, våra professorer var redan märkta.

Jag minns sommaren 1944, det var den 20 juli, vi var på en konsert i Rådhusalen i Rostock. Plötsligt reser sig alla manliga studenter, de var alla inkallade men hade friställts för studier, och de lämnade salen hastigt. Då fick vi höra talas om att ett attentat hade hänt mot Hitler. En studiekamrat till mig som på långt håll var släkt med Stauffenberg, medlem av familjen som hade utfört attentatet mot Hitler, ringde hem och fick höra att en gammal släkting hade blivit haffad, bara för att hennes efternamn var lika med attentatsmannen, hon kände inte ens mannen.

Alla som hade minsta anknytning till kretsen greps av Gestapo och många blev hängda.

I mars 1945 stod ryssarna vid Oderfloden och i Pommern, och då flyttade jag hem.

Den tredje maj kom Röda Armén och intog vår stad, den tionde maj stod de utanför vårt hus och vi fick tio minuter på oss att utrymma huset och Röda Armén tog över huset.

1946 stod jag inte ut längre utan flydde över gränsen till det som då var Västtyskland.

Hos farmor fick jag inte plats, hon hade fyrtioåtta flyktingar i sitt hus!

Jag åkte då till Heidelberg, två terminer hade jag kvar på min utbildning till tandläkare, när jag var klar arbetade jag kvar ett år på universitetet.

1948 var den stora "penningtransaktionen", då alla blev av med sina gamla pengar, de blev värdelösa, och alla fick fyrtio D-mark, så under en dag var alla lika rika eller lika fattiga.

Jag började arbeta i den amerikanska armén som tandläkare, där jobbade jag i fyra år. Arbetet gick bra, och när man var tvungen att välja mellan två stormakter, USA eller Ryssland, så inte valde man Röda Armén.

Efter tid träffade jag en kollega som fått anställning i Sverige, i Mörbylånga på Öland. Jag fick genom honom upplysningar och adresser, genast började jag lära mig svenska hos en svensk dam som bodde i Heidelberg. Det var inte lätt, hela dagarna pratade jag engelska och på kvällarna svenska.

Jag skickade min ansökan om arbete till Kungen, och efter tio månader kom ett svar att jag skulle få komma till Vimmerby, den enda plats där min mor hade vänner i Sverige.

I Vimmerby träffade jag kollegan som har hjälpt mig så mycket, även hans fru var så snäll, de hjälpte mig mycket att komma tillrätta den första tiden.

Den första mars 1953 flyttade till Mörtfors, jag minns än i dag bilen vi åkte i, en gammal T-ford med mina lådor därbak. Det var kallt och snö, och en stor lägenhet med nästan inga möbler väntade på mig.

Jag som kom från en stor kulturellt stad Heidelberg och till skogen i Mörtfors. Det var en stor omställning för mig.

Två dagar i veckan arbetade jag sedan i Figeholm, det var en annexklinik till Mörtfors.

Då fick man åka buss till Fårbo och taxi till Figeholm . 1967 lades kliniken i Mörtfors ner, kliniken var gammal och befolkningsunderlaget hade minskat.

Så Figeholm blev huvudkliniken.

Halv pension fick jag 1983 och då fick jag en tjänst på halvtid inne på folktandvården i Oskarshamn, i Figeholm hade man då en tandläkare på heltid.

1958 gifte jag mig i Tyska kyrkan i Gamla Stan i Stockholm. Min man var bagare och arbetade i ett Konsum-ägt bageri i Oskarshamn, men det stängdes 1966 och min man köpte då ett eget litet bageri. Tre veckor efter inköpet omkom han i en bilolycka på vägen in till Oskarshamn, det blev en svår tid för min son Magnus och mig.

Men arbetet, min kristna tro och engagemanget i kyrkan (*Klara var kyrkvärd och sjöng i kyrkokören i många år, red anm.*) hjälpte mig att klara den svåra tiden. Magnus och jag är nu så rotade i Figeholm så vi blir nog kvar här. Kontakten med mina släktingar i Tyskland har jag kvar, så när jag blir pensionär på heltid kanske jag stannar något längre tid hos mina syskon. Men nog räknar jag mig som en Figeholmare i dag.

IngBritt och Tomie Carlsson.